

TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ

ADVOKATSKA KANCELARIJA

TSD NEWSLETTER

Advokatska kancelarija TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiše o aktuelnostima u radu Kancelarije i u zakonodavnom reljefu RS / Die Rechtsanwaltskanzlei TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiert über aktuelle Themen der Kanzlei und über den Rechtsrahmen der RS / The TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ Law Office is informing about the actual activities of the Law office and the Law frame in RS/ Юридическая контора TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ информирует о самых актуальных событиях, о работе конторы и законодательном релiefe РС / Главни urednik/ Chefredakteur / Editor-in-Chief / Главный редактор: Ljubica Tomić /Lektor/Lektor/Proof reader/Лектор: Ivana Radović, Vesna Gašić, Vojislava Katić, Viktorija Topalović, Magda Braun / Br. 57/13

Carice Milice 3/II, Beograd, SCG, TEL/FAX +381 (0)11 3285.227, +381 (0)11 3285.208, +381 (0)11 3285.153, office@tomic-stevic.co.rs, www.tomic-stevic.co.rs

SADRŽAJ:

1. Novo u Zakonu o zaštiti konkurencije

2. Paralelni uvoz u svetlu izmena Zakona o žigovima („Sl.Glasnik RS“, br.10/2013)

1.

Zakon o zaštiti konkurencije – izmene i dopune

I Uvod

Narodna skupština Republike Srbije usvojila je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti konkurencije („Sl.Glasnik RS“, br.95/2013), koji je stupio na snagu dana 08.novembra 2013.godine.

Sušтина predmetnih izmena i dopuna zakona ogleda se u potrebi da se uvedu odredjena unapredjenja u Zakon koji je u primeni od 2009.godine, kao i da se isprave odredjeni procesni nedostaci uočeni u sprovođenju Zakona i praksi Komisije za zaštitu konkurencije (“Komisija”) tokom prethodne četiri godine.

II Dominantan položaj

Jedna od najznačajnijih materijalnopравnih izmena Zakona vezana je za institut dominantnog položaja koji je doživeo suštinsku promenu.

Naime, prema novom zakonskom rešenju “dominantan položaj ima učesnik na tržištu koji, zbog svoje tržišne snage, može da posluje na relevantnom tržištu u značajnoj meri nezavisno u odnosu na stvarne ili potencijalne konkurente, kupce, dobavljače ili potrošače” (član 15 Zakona).

Zakon dalje propisuje da se tržišna snaga utvrđuje na osnovu relevantnih ekonomskih i drugih pokazatelja, a naročito (i) strukture relevantnog tržišta, (ii) tržišnog udela učesnika na tržištu čiji se dominantni položaj utvrđuje, naročito ako je veći od 40% na utvrđenom relevantnom tržištu, (iii) stvarnih i potencijalnih konkurenata, (iv) ekonomske i finansijske snage, (v) stepena vertikalne integrisanosti, (vi) prednosti u pristupu tržištima snabdevanja i distribucije, (vii) pravne i činjenične prepreke za pristup drugih učesnika, (viii) snage kupca, (ix) tehnološke prednosti, prava intelektualne svojine.

Interesantno je da tržišni udeo od 40% više nema značaj zakonske pretpostavke dominantnog položaja (kako je to bilo prema prethodnom zakonskom rešenju), a što praktično znači da se primenom gore pomenutih pokazatelja može utvrditi da učesnik na tržištu sa tržišnim udelom od preko 40% nema dominantan položaj odnosno da postoji dominantni položaj učesnika koji ima tržišni udeo ispod 40%.

TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ

ADVOKATSKA KANCELARIJA

TSD NEWSLETTER

Advokatska kancelarija TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiše o aktuelnostima u radu Kancelarije i u zakonodavnom reljefu RS / Die Rechtsanwaltskanzlei TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiert über aktuelle Themen der Kanzlei und über den Rechtsrahmen der RS / The TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ Law Office is informing about the actual activities of the Law office and the Law frame in RS/ Юридическая контора TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ информирует о самых актуальных событиях, о работе конторы и законодательном релiefe PC / Glavni urednik/ Chefredakteur / Editor-in-Chief / Главный редактор: Ljubica Tomić / Lektor/Lektor/Proof reader/Лектор: Ivana Radović, Vesna Gašić, Vojislava Katić, Viktorija Topalović, Magda Braun / Br. 57/13

Carice Milice 3/II, Beograd, SCG, TEL/FAX +381 (0)11 3285.227, +381 (0)11 3285.208, +381 (0)11 3285.153, office@tomic-stevic.co.rs, www.tomic-stevic.co.rs

Teret dokazivanja dominantnog položaja uvek je na Komisiji, što je takodje zakonska novina, budući da je, po prethodnoj zakonskoj odredbi, učesnik na tržištu koji ima tržišni udeo preko 40% morao obarati zakonsku pretpostavku, odnosno dokazivati da nema dominantni položaj na relevantnom tržištu.

III Koncentracija

Institut koncentracije je dodatno proširen, pa se sada smatra da koncentracija nastaje, ne samo u slučaju sticanja neposredne ili posredne kontrole nad drugim učesnikom na tržištu ili više učesnika na tržištu, već i u slučaju sticanja nad delom ili delovima drugih učesnika na tržištu koji mogu predstavljati samostalnu poslovnu celinu.

IV Prekid postupka

Jedna od najznačajnijih procesnih novina u Zakonu tiče se prekida postupka (član 58 Zakona).

Komisija može doneti zaključak o prekidu postupka ispitivanja povrede konkurencije (kojim istovremeno određuje i meru otklanjanja povrede iz člana 59 Zakona), ukoliko stranka podnese predlog obaveza koje je spremna dobrovoljno da preuzme radi otklanjanja mogućih povreda konkurencije.

Predlog stranke mora (i) biti zasnovan na sadržini zaključka o pokretanju postupka, odnosno bitnim činjenicama utvrđenim u postupku, i (ii) biti podnet pre prijema obaveštenja (iz člana 38 stav 2 Zakona) o bitnim činjenicama, dokazima i ostalim elementima na kojima će se zasnovati rešenje Komisije.

Komisija je dužna da objavi, na svojoj internet stranici, obaveštenje o podnošenju predloga stranke, koje sadrži sažeti opis predloga i bitne elemente slučaja, sa pozivom svim zainteresovanim licima za dostavljanje pisanih primedbi, stavova i mišljenja u roku od 20 (dvadeset) dana od objave obaveštenja.

Komisija nije dužna da prihvati predlog stranke.

Ukoliko dođe do prekida postupka, postupak se može kasnije nastaviti, u roku ne dužem od 3 (tri) godine od prekida, ukoliko (i) nastupe bitne promene okolnosti, (ii) stranka ne ispuni obaveze iz mere za otklanjanje povrede konkurencije u roku određenom za ispunjenje odnosno ne dostavi odgovarajuće dokaze o tome, (iii) Komisija ustanovi da je zaključak o prekidu postupka donet na osnovu netačnih, neistinitih, nekompletnih ili obmanjujućih podataka koje je stranka dostavila.

Potreba za prilagodjavanjem instituta prekida postupka možda se najbolje može videti iz zvaničnog obrazloženja, koje je pratilo finalni predlog zakonskih izmena i dopuna upućen Narodnoj skupštini RS, u kojem je pisalo da se "u praksi Evropske komisije, primenom ovog instituta rešava više od 60% slučajeva, što ukazuje na to da je reč o delotvornom načinu otklanjanja povreda pravila konkurencije."

TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ

ADVOKATSKA KANCELARIJA

TSD NEWSLETTER

Advokatska kancelarija TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiše o aktuelnostima u radu Kancelarije i u zakonodavnom reljefu RS / Die Rechtsanwaltskanzlei TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiert über aktuelle Themen der Kanzlei und über den Rechtsrahmen der RS / The TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ Law Office is informing about the actual activities of the Law office and the Law frame in RS/ Юридическая контора TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ информирует о самых актуальных событиях, о работе конторы и законодательном релефе РС / Главни urednik/ Chefredakteur / Editor-in-Chief / Главный редактор: Ljubica Tomić /Lektor/Lektor/Proof reader/Лектор: Ivana Radović, Vesna Gašić, Vojislava Katić, Viktorija Topalović, Magda Braun / **Br. 57/13**

Carice Milice 3/II, Beograd, SCG, TEL/FAX +381 (0)11 3285.227, +381 (0)11 3285.208, +381 (0)11 3285.153, office@tomic-stevic.co.rs, www.tomic-stevic.co.rs

V Ukidanje ili poništenje rešenja o pojedinačnom izuzeću

Zakon sada predviđa mogućnost ukidanja odnosno poništenja rešenja o pojedinačnom izuzeću sporazuma ukoliko se bitno izmene uslovima pod kojima je izuzeće odobreno odnosno ukoliko se izuzeće zasniva na netačnim ili neistinito prikazanim činjenicama ili ako se izuzeće zloupotrebljava.

VI Rok za donošenje rešenja u ispitnom postupku

Praksa u prethodne četiri godine je pokazala da je rok od 3 (tri) meseca za donošenje rešenja u postupku ispitivanja povrede konkurencije po službenoj dužnosti isuviše kratak, te je ovim izmenama zakona predmetni rok produžen na 4 (četiri) meseca od dana pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

VII Osnovica za obračun mere zaštite konkurencije

Izmenom zakona poboljšana je položaj učesnika na tržištu budući da se propisana mera zaštite konkurencije, u vidu novčanog iznosa u visini od najviše 10% ukupnog godišnjeg prihoda, sada obračunava u odnosu na ukupan godišnji prihod koji je ostvaren na teritoriji Republike Srbije.

VIII Rok zastarelosti

Rok zastarelosti je, izmenama i dopunama Zakona, produžen sa 3 (tri) na 5 (pet) godina.

U tom smislu, mera zaštite konkurencije se ne može odrediti protekom 5 (pet) godina od dana izvršenja radnje ili propuštanja izvršenja obaveze, odnosno izrečena mera zaštite konkurencije ne može se naplatiti protekom 5 (pet) godina od dana izvršnosti rešenja Komisije ili pravnosnažnosti sudske odluke (u slučaju da je vođen upravni spor).

Predrag Groza, advokat
predrag.groza@tomic-stevic.co.rs

TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ

ADVOKATSKA KANCELARIJA

TSD NEWSLETTER

Advokatska kancelarija TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiše o aktuelnostima u radu Kancelarije i u zakonodavnom reljefu RS / Die Rechtsanwaltskanzlei TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiert über aktuelle Themen der Kanzlei und über den Rechtsrahmen der RS / The TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ Law Office is informing about the actual activities of the Law office and the Law frame in RS/ Юридическая контора TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ информирует о самых актуальных событиях, о работе конторы и законодательном релiefe PC / Glavni urednik/ Chefredakteur / Editor-in-Chief / Главный редактор: Ljubica Tomić /Lektor/Lektor/Proof reader/Лектор: Ivana Radović, Vesna Gašić, Vojislava Katić, Viktorija Topalović, Magda Braun / Br. 57/13

Carice Milice 3/II, Beograd, SCG, TEL/FAX +381 (0)11 3285.227, +381 (0)11 3285.208, +381 (0)11 3285.153, office@tomic-stevic.co.rs, www.tomic-stevic.co.rs

2.

Iscrpljenje prava i paralelni uvoz u svetlu izmena Zakona o žigovima („Sl.Glasnik RS”, br.10/2013)

Izmenama Zakona o žigovima iz 2013.godine došlo je do značajne promene instituta **"iscrpljenja prava"** i **"paralelnog uvoza"**.

I.
Prema ranijem zakonskom rešenju, institut "iscrpljenje prava" (član 40 Zakona o žigovima) je dozvoljavao tzv. paralelni uvoz u smislu da nosilac žiga nije mogao da trećem licu zabrani promet robe koja je označena tim žigom ukoliko je ta roba nabavljena bilo gde u svetu preko tog nosioca žiga ili lica koje je on ovlastio ("sistem međunarodnog iscrpljenja prava").

Međutim, ovogodišnjim izmenama zakona uvedena je značajna novina u smislu da je sistem međunarodnog iscrpljenja prava zamenjen nacionalnim sistemom, odnosno nosilac žiga i dalje nema pravo da spreči promet robe koja nosi njegov žig ukoliko je ta roba po prvi put stavljena u promet u Republici Srbiji od strane samog nosioca žiga ili lica koje je on ovlastio, ali sada je nosilac žiga ovlašćen da trećim licima zabrani promet robe ukoliko su ta treća lica robu obeleženu žigom nabavila u inostranstvu i potom je uvezla u Republiku Srbiju radi dalje preprodaje (novi nacionalni sistem zapravo onemogućava paralelni uvoz).

Sušтина (novog) sistema nacionalnog iscrpljenja prava jeste da on *"...obezbeđuje veći stepen pravne sigurnosti za nosioce žigova, jer im omogućava kontrolu nad prodajom robe obeležene žigom čime se istovremeno smanjuje rizik od narušavanja dobre reputacije koju taj žig uživa kod potrošača. Takođe, sprečavanjem paralelnog uvoza sprečava se nelojalna konkurencija koja bi u uslovima paralelnog uvoza mogla da naruši interese ekskluzivnih distributera robe obeležene žigom"* (http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pd/f/predlozi_zakona/4602-12Lat.pdf, strana 11).

Naime, svaki nosilac žiga razvija i prilagođava jedan isti proizvod različitim tržištima, kako bi zadovoljio potrebe potrošača na svakom od tih tržišta. Tako recimo, kozmetički proizvodi ili automobilska motorna ulja nemaju isti sastav na svim podnebljima gde se prodaju. Stoga, paralelni uvoz ovih proizvoda sa nekog drugog tržišta može potrošačima ponuditi povoljniju cenu, ali takav proizvod možda neće opravdati reputaciju proizvoda u koju svaki nosilac žiga ulaže.

Treba imati u vidu da cena nije jedino čime se potrošač rukovodi, njemu je jednako bitno i pouzdanje u sam brend u smislu da će taj brend zadovoljiti određena očekivanja u pogledu kvaliteta i/ili postprodajnih usluga. Ako ova očekivanja nisu zadovoljena, čak i u slučaju kada je potrošač imao u rukama originalni proizvod (koji je doduše namenjen za neko drugo tržište ili podneblje), onda je svakako nosilac žiga taj koji snosi krivicu za to i sledstveno tome trpi štetu, te pitanje iscrpljenja prava i paralelnog uvoza u tom kontekstu dobijaju itekako na značaju.

TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ

ADVOKATSKA KANCELARIJA

TSD NEWSLETTER

Advokatska kancelarija TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiše o aktuelnostima u radu Kancelarije i u zakonodavnom reljefu RS / Die Rechtsanwaltskanzlei TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiert über aktuelle Themen der Kanzlei und über den Rechtsrahmen der RS / The TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ Law Office is informing about the actual activities of the Law office and the Law frame in RS/ Юридическая контора TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ информирует о самых актуальных событиях, о работе конторы и законодательном релефе РС / Главни urednik/ Chefredakteur / Editor-in-Chief / Главный редактор: Ljubica Tomić /Lektor/Lektor/Proof reader/Лектор: Ivana Radović, Vesna Gašić, Vojislava Katić, Viktorija Topalović, Magda Braun / **Br. 57/13**

Carice Milice 3/II, Beograd, SCG, TEL/FAX +381 (0)11 3285.227, +381 (0)11 3285.208, +381 (0)11 3285.153, office@tomic-stevic.co.rs, www.tomic-stevic.co.rs

II.

S druge strane, postoje propisi iz oblasti zaštite konkurencije, pa se opravdano postavlja pitanje da li nosilac žiga, korišćenjem ovlašćenja usmerenih ka onemogućavanju paralelnog uvoza može doći u situaciju da takvo njegovo postupanje (koje je svakako u skladu sa Zakonom o žigovima) možda bude u suprotnosti sa propisima iz zaštite konkurencije (npr. zloupotreba dominantnog položaja).

Pitanje paralelnog uvoza nije eksplicitno regulisano u propisima zaštite konkurencije Republike Srbije; međutim, Republika Srbija i njeni nadležni organi (pre svega Komisija za zaštitu konkurencije) su dužni da, u nedostatku relevantnih odredbi u domaćem zakonodavstvu, postupaju i uzimaju u obzir principe i kriterijume koji su prihvaćeni u propisima i praksi Evropske Unije (*Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane, član 73, Sl.glasnik RS – Međunarodni ugovori br.83/2008*).

Kako u Evropskoj Uniji postoje mišljenja i slučajevi koje se bave temom "paralelni uvoz vs. zaštita konkurencije" ostaje da se u narednom periodu vidi kakva će se praksa izgraditi u Republici Srbiji odnosno kakve stavove će Komisija za zaštitu konkurencije zastupati u takvim slučajevima; ipak može se pretpostaviti da će učesnici na tržištu, posebno oni koji imaju potencijalno dominantnu poziciju, morati sa posebnom odgovornošću da planiraju aktivnosti usmerene na sprečavanje paralelnog uvoza i iste ocenjuju, ne samo iz pozicije žigovnih propisa, već i u kontekstu mogućih posledica u vidu povrede konkurencije.

Predrag Groza, advokat
predrag.groza@tomic-stevic.co.rs

TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ

ADVOKATSKA KANCELARIJA

TSD NEWSLETTER

Advokatska kancelarija TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiše o aktuelnostima u radu Kancelarije i u zakonodavnom reljefu RS / Die Rechtsanwaltskanzlei TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiert über aktuelle Themen der Kanzlei und über den Rechtsrahmen der RS / The TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ Law Office is informing about the actual activities of the Law office and the Law frame in RS/ Юридическая контора TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ информирует о самых актуальных событиях, о работе конторы и законодательном релефе РС / Glavni urednik/ Chefredakteur / Editor-in-Chief / Главный редактор: Ljubica Tomić /Lektor/Lektor/Proof reader/Лектор: Ivana Radović, Vesna Gašić, Vojislava Katić, Viktorija Topalović, Magda Braun / **Br. 57/13**

Carice Milice 3/II, Beograd, SCG, TEL/FAX +381 (0)11 3285.227, +381 (0)11 3285.208, +381 (0)11 3285.153, office@tomic-stevic.co.rs, www.tomic-stevic.co.rs